

מדינת ישראל
משרד החינוך

סוג הבחינה: א. בגרות לבתי ספר על-יסודיים
ב. בגרות לנבחנים אקסטרניים
מועד הבחינה: חורף תשס"ז, 2007
מספר השאלון: 220,022105

ה י ס ט ו ר י ה

(לימודי חובה – חלק א)

יחידת לימוד אחת

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעהיים.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.

פרק ראשון	—	(10×3)	—	30	נקודות
פרק שני	—	$(10 \times 2) + (25 \times 1)$	—	45	נקודות
פרק שלישי	—	(25×1)	—	25	נקודות
סה"כ	—			100	נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראות מיוחדות: (1) ענה על השאלות, על פי ההנחיות ועל פי מה שלמדת.
(2) קרא את השאלות בעיון, וענה אך ורק על מה שנשאלת.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב בטיטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיטה" בראש כל עמוד טיטה. רישום טיטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

/המשך מעבר לדף/

שים לב:
שאלות הבחינה מתחילות בעמוד 3.

ה ש א ל ו ת

פרק ראשון – יחידת מבוא: 1870-1920 (30 נקודות)

ענה בקצרה על שלוש מהשאלות 1-5 (לכל שאלה – 10 נקודות).

1. הצג שנן שינויים שחלו בחברה היהודית באירופה בין השנים 1870-1920: שינוי אחד במעמד החוקי-משפטי, ושינוי אחד בתחום הכלכלה.
2. הצג את המאפיינים של המושבה.
3. מה הייתה המטרה של התנועה הציונית, על פי תכנית באזל (1897)?
הצג שנן אמצעים להשגת מטרה זו, המובאים בתכנית באזל.
4. הצג את העמדה של מנהיגי התנועה הציונית כלפי הצדדים הלוחמים במלחמת העולם הראשונה, והסבר מדוע הם נקטו עמדה זו.
5. הסבר מה היו האינטרסים של בריטניה לפרסם את הצהרת בלפור.

פרק שני – בניין הבית הלאומי היהודי בארץ-ישראל
והיחסים בין יהודים, ערבים ובריטים בין שתי מלחמות העולם
(45 נקודות)

בפרק זה עליך לענות על שאלות באחת משתי האפשרויות:
אפשרות א' (בעמודים 4-5) או אפשרות ב' (בעמודים 6-7).
שים לב: יש לענות על שאלות מאפשרות אחת בלבד.

אפשרות א'

ענה על שלוש שאלות:

על אחת משאלות הנושא על שנות ה-20 (שאלות 6-7), ועל שתים משאלות הגישור על שנות ה-30 (שאלות 8-11).

שאלות נושא: בניין הבית הלאומי היהודי בשנות ה-20

ענה על אחת מהשאלות 6-7 (25 נקודות).

בשאלה שבחרת ענה על שני הסעיפים א-ב.

6. עליית יהודים לארץ-ישראל ומדיניות בריטניה בשנות ה-20

א. הסבר שלוש סיבות לעליית יהודים לארץ-ישראל בשנות ה-20. (10 נקודות)

ב. קרא את הקטע שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

"היהודים מבקשים את ההזדמנות לייסד "בית" בארץ-ישראל. הם מבקשים שלבית זה יהיה אופי לאומי – בלשון, במנהגים, במוסדות הדתיים והפוליטיים. המדיניות של ממשלת הוד מלכותו היא למלא את השאיפות הלאומיות האלה בתנאי שיישמרו הזכויות של האוכלוסייה הלא-יהודית בארץ".

(מעובד מתוך הדוח השנתי הראשון של הנציב הבריטי הרברט סמואל על הנהלת ארץ-ישראל)

הסבר את המדיניות של בריטניה בארץ-ישראל על פי הקטע, והצג שלוש פעולות שנקט הרברט סמואל המבטאות מדיניות זו: שתי פעולות למען היהודים ופעולה אחת למען התושבים הלא-יהודים. (15 נקודות)

7. הוויכוח בין "מחנה הפועלים" ובין "המחנה האזרחי"

א. הסבר את המחלוקת בין מחנה הפועלים ובין המחנה האזרחי בנושאים:

דמות החברה הרצויה, השימוש בהון לאומי. (15 נקודות)

ב. ציין שני ארגונים שפעלו בשנות ה-20 בתחום החברתי-כלכלי או בתחום הפוליטי:

ארגון אחד של מחנה הפועלים ואחד של המחנה האזרחי.

הצג את הפעילות של אחד מהארגונים שציינת.

(10 נקודות)

שאלות גישור: המשך בניין הבית הלאומי היהודי בשנות ה-30

ענה בקצרה על שתיים מהשאלות 8-11 (לכל שאלה – 10 נקודות).

8. הסבר שתי סיבות לעלייה לארץ-ישראל בשנות ה-30.

9. הצג שני הישגים בתחום ההתיישבות, שתרמו לחיזוק הבית הלאומי בשנות ה-30.

10. הצג שתי דוגמאות להיערכות של היישוב היהודי בתחום הביטחון בשנים 1936-1939.

11. מהו ההבדל העיקרי בין המלצות ועדת פיל (1937) ובין המדיניות שנקבעה ב"ספר הלבן" השלישי (1939)?

אפשרות ב'

ענה על שלוש שאלות:

על אחת משאלות הנושא על שנות ה-30 (שאלות 12-13), ועל שתיים משאלות המבוא על שנות ה-20 (שאלות 14-17).

שאלות נושא: בניין הבית הלאומי היהודי בשנות ה-30

ענה על אחת מהשאלות 12-13 (25 נקודות).
בשאלה שבחרת ענה על שני הסעיפים א-ב.

12. העלייה בשנות ה-30

א. קרא את הקטע שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

"היהודים פליטי גרמניה באים עם מזוודות נעות. בפחות מיממה אפשר לפגוש אותם מטיילים על שפת הים בבגד רחצה נאה. מכיוון שיש בתי מלון, הרי הם רוצים לגור בהם ומבקשים נוחיות וניקיון. הפורענות שבאה על יהודי גרמניה היא הקשה ביותר מכל שהתרחש עד כה ליהודים, אך הפליט הבא מגרמניה לעולם לא יתרוצץ בלתי מגולח. וכשאתה רואה אותם נחפזים ברחוב אלנבי ותיקיהם הגדושים בידיהם, אתה מבין שהם מתכוונים להשקיע ולהסתדר".

(מעובד מתוך מכתב שפורסם בעיתון הארץ, מיום 5/11/1933)

הצג שני מאפיינים של קבוצת העולים מגרמניה, והסבר מה גרם לעלייתם. בתשובתך התבסס על הקטע ועל מה שלמדת. (15 נקודות)

ב. הצג את ההישגים של העולים בעלייה החמישית בתחום הכלכלה אך בתחום החינוך והתרבות. (10 נקודות)

13. ארץ-ישראל בשנים 1936-1939

א. הסבר שני גורמים למרד הערבי, והצג את דפוסי המאבק של הערבים במרד זה. (15 נקודות)

ב. תאר את היערכות היישוב היהודי בתחום הכלכלה, בימי המרד הערבי. (10 נקודות)

שאלות מבוא: בניין הבית הלאומי היהודי בשנות ה-20

ענה בקצרה על שתיים מהשאלות 14-17 (לכל שאלה – 10 נקודות).

14. הסבר שתי סיבות לעלייה לארץ-ישראל בשנות ה-20.

15. ציין אחד מהמוסדות הלאומיים שהוקמו ביישוב היהודי בשנות ה-20, והצג שניים מתפקידיו.

16. הסבר שתי סיבות לפרוץ מאורעות תרפ"א (1921).

17. הצג גורם אחד שסייע לבניין הבית הלאומי בשנות ה-20, וגורם אחד שעיכב את בנייתו.

(שים לב: פרק שלישי בעמוד הבא.)

פרק שלישי – ארצות האסלאם והיהודים בהן שתי מלחמות העולם

(25 נקודות)

ענה על אחת מהשאלות 18-19.

בשאלה שבחרת ענה על שני הסעיפים א-ב.

18. תמורות בחיי היהודים בארצות האסלאם

א. עיין בטבלה שלפניך, וענה על השאלה שאחריה.

יודעי קרוא וכתוב בקרב היהודים במצרים בשנים 1907-1947

(באחוזים)

שנה	גברים	נשים
1907	63.3	35.5
1927	81.7	63.9
1937	83.3	68.7
1947	89.7	75.9

(לפי ח' כהן, היהודים בארצות המזרח התיכון בימינו, עמ' 109)

על אילו התפתחויות אפשר ללמוד מן הטבלה שלפניך?

התפתחויות אלה התרחשו ברוב ארצות האסלאם. הסבר מה גרם להן. (10 נקודות)

ב. הסבר שתי תמורות בתחום הדמוגרפיה ושתי תמורות בתחום הכלכלה בקרב

היהודים בארצות האסלאם. (15 נקודות)

19. הפעילות הציונית בארצות האסלאם

א. הסבר את הגורמים שהשפיעו על התנועה הציונית בארצות האסלאם, בין שתי

מלחמות העולם. (15 נקודות)

ב. הצג את דרכי הפעילות הציונית בארצות האסלאם, בין שתי מלחמות העולם.

(10 נקודות)

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך